

ORDEN
RETTFERD
FRED

April/Mai 1979
Nr. 4 - 28. årgang
Løssalg kr. 3,—

EITINGER: INGEN KOLLEKTIV SKYLD!

Under «på sparket»-programmet i TV etter visningen av «Holocaust» sa professor dr. Leo Eitingen noe som pressen etterpå helt neglisjerte, men som akkurat nå står ganske sentralt. Vi har dessverre ikke noe lydbandopptak av Eitingers uttalelse, men vi tror vi har oppfattet ham meningsmessig riktig når vi gjengir ham slik: Vi må ikke legge kollektiv skyld på noen. Om man gjør det, skaper man pånytt hva det er om å gjøre å unngå: En utgruppe, et mindretall som utsettes for hat, overgrep og forfølgelser.

Et meget betimelig ord i en stund da ikke bare NS-folk, men sogar deres barnebarn hundses og sjikaneres som «jødemordere».

Aftenposten truer

Som kjent har den samme Eitingen for en tid siden uttalt til avisene at han har vært utsatt for anonyme truslebrev og oppringninger. Vi synes trusler av enhver art er såvel moralsk forkastelige som gjennomført tåpelige, men det gir allikevel ikke Aftenposten rett til å skrive en av de skitneste lederartikler (24/3 - aften) den på lenge har prestert. Her er myten om den «kollektive skyld» i høy grad tilstede:

«30-årenes nazister og fascistiske kunne med velberedd hu utrope jødene til den store syndebukk. De visste nemlig hvilke destruktive krefter som under gitte omstendigheter lar seg mobilisere. De groteske masseutryddelser var selvsagt intet énmanns verk.»

At avisen inkluderer norske NS-folk i uttrykkene «30-årenes nazister og fascistiske» fremgår av følgende helt utilslørte trusel:

«Dersom enkelte grupper nå liksom vil skape en plattform for nazismen, kan det lett medføre konfrontasjoner. Slike konfrontasjoner kunne komme til å bli ubehagelige også for en del av dem som sviktet under krigen, men som for lengst har gjort opp sin sak med samfunnet.»

Er det muligens å «skape en plattform for nazismen» å ta til motmæle mot denslags uhyrlige beskyldninger og trusler? Om rett var, skulle alle landets NS-folk gå til rettssak mot Aftenposten for å få kjent påstandene om «mobilisering av destruktive krefter» og delaktigheten i masseutryddelser døde og maktesløse. Om det fremdeles finnes rett til, burde Aftenposten i så fall bli pålagt et erstatningsansvar så stort at huset Schibsted for godt ville være ute av historien. Så mye burde det ihvertfall koste å hette uhemmet mot en gruppe på titusener av landsmenn. Men

avisens «mot» skyldes utvilsomt at man betrakter NS-folk som en så solid undertrykket og maktesløs gruppe at man kan skrive hva man vil uten risiko. Dessverre er dette langt på vei riktig: Forfølgelse og ubehageligheter er fortsatt et aktuelt problem for svært mange NS-folk, og med rette eller urette — men godt forståelig — har de fleste funnet ut at det å holde kjeft er den beste mulige holdning. Det er slik alle undertrykte grupper har lett for å resonnerer.

Maktesløshetens helvete

Nå er det jo slett ingen bevis for at det er NS-folk som truer professor Eitingen. Men om så skulle være, burde en psykiatrisk fagmann som Eitingen forstå — og det gjør han kanskje også — at de henvendelser han har fått, mindre er uttrykk for antisemittisme enn maktesløse og forbitrede menneskers reaksjon på den lidelse det har vært gjennom 30—35 år å bli holdt kollektivt ansvarlig for noe de er uskyldig i. Og her kommer det inn i bildet at Eitingers uttalelser, f. eks. i forbindelse med Hoaas-saken, av massemedia har vært brukt på en måte som vel både er ment og virker som en underbyggelse av myten om den «kollektive skyld». Derfor er kanskje Eitingen kommet i enkelte ulykkelige sjelers søkelys.

Det forstår han antagelig, men så bør han også si det.

Men Vi skulle visst!

Med i debatten om den «kollektive skyld» hører også et intervju «Vårt Land» har hatt med biskop Alex Johnson nylig (3/4). Han aksepterer påstanden om at kirken ikke gjorde alt den burde under okkupasjonen, men angir som unnskyldning at Kirken og heller ikke Hjemmefronten visste noe om utryddelse av jøder. Man trodde rett og slett på de tyske påstander om at jødene skulle få bo i egne områder.

Men hva som like fullt hevdes av temmelig mange, er at vi NS-folk «burde visst», «burde forstått» og slett ikke skulle ha trodd hva tyskerne hevdet, og at vi derfor uten videre er å anse som kollektivt ansvarlige og skyldige.

Hvor meget er sant?

En ting som enkelte NS-folk anses som «skyldig» i, er at de ikke uten videre aksepterer som sann enhver påstand om tyske overgrep mot jødene. Det oppfattes som utillatelig og forferdelig. Den etterhvert seriøse kritiske litteratur om disse ting skal feies tilside, selv om den vesentlig går på disse to ting:

— at de oppgitte tapstall er overdrevne og

— at mange jøder mistet livet mer på grunn av krigen og forholdene slik de utviklet seg enn fordi det lå en konsekvent destruktiv plan bak.

Man kan av og til undres over hvorfor disse ikke helt uvensentlige spørsmål skal være tabu — i alle fall kan man ikke unngå at en fremtidig objektiv historieforskning beskjefter seg med dem.

Men våre — dessverre — nokså begrensede ressurser og krefter vil i alle fall bli konsentrert om norske forhold og problemer, om våre NS-folks meninger, handlinger og motiver. Vi gjentar hva som sto i vårt forrige nummer: At Nasjonal Samling, av at de mange titusener NS-folk aldri har godtatt, ennsi planlagt noen utryddelse — hverken av jøder eller andre som sto oss imot. Det som fylte våre hjerter var ønsket om å bringe vårt folk mest mulig velberget gjennom krigens og okkupasjonens påkjenninger og å se vårt folk frelst og fritt igjen om det ikke helt umulige hadde skjedd at aksemaktene hadde vunnet krigen. De som tillegger oss andre motiver eller prøver å pådytte oss skyld for noe som vår egen samvittighet uten videre frikjenner oss for, de begår en alvorlig urett mot oss. Og man skal bare ikke vente at vi tier til det.

Det lyves også om forsyningssituasjonen under okkupasjonen

Herr redaktør!

Det utroligste kan sies om forholdene i Norge under okkupasjonen.

18. april er en innsender i «Aftenposten» — han undertegner H. G. Nilsen — istand til å feste følgende til papiret:

«Men nettopp ved å holde folk på sultegrensen — mens okkupasjonsmakten og dens drabanter såvisst ikke led noen nød — skaptes veloverveid grobunn for utmattelse.»

Det er godt gjort å få så mye løgn inn i så få ord.

For det første: Norge, som selv i fredstid med full tilgang på f. eks. kraftfor og uhindret adgang til fiskebankene, bare har en selvforsørgelsesgrad på ca. 40%, kan selvfølgelig ikke skaffe mat nok til sin befolkning på egen hånd under krig og bloka-

de. Når det norske folk ikke sultet ihjel under okkupasjonen, men tvert om ved okkupasjonens slutt var friskere enn noen gang før i sin historie, så skyldes det utelukkende at NS-myndighetene greide å presse frem store leveringer av matvarer fra Tyskland. Frem til mai 1945 hadde de samme myndigheter greid å opparbeide en ubetalt gjeld på mange hundre millioner kroner for slike leveranser.

For det annet: NS-folk hadde såvisst ingen særfordeler når det gjaldt matvarer under okkupasjonen. Tvert om var det slik at butikkene plutselig ble «utsolgt» på knapphetsvarer når NS-folk kom for å kjøpe. I tillegg holdt de fleste NS-folk seg for gode til å operere på svartebørsen, noe som de «gode» drev i stor

(Forts. side 6)

DINE PENGER BRUKES TIL Å UNDERTRYKKE DE NATURLIGE FORSKJELLER

Det som gjør livet innholdsrikt og interessant, er det faktum at ikke to av oss er like, at vi er kvinne og mann, at vi kjenner en vestlending fra en trønder, at det finnes folk og nasjoner med klare kjennetegn, at noen mennesker er hvite, andre gule, røde eller sorte. Ut av dette mangfolld springer en livets dynamikk, som vel kan være temmelig brutal iblant, men som på den annen side gir et mylder av muligheter til fremgang og vekst for menneskeheten.

Å erkjenne disse forskjeller, å se på dem som noe godt og riktig, som noe viktig og uunnværlig i menneskesamfunnet, gjøres etterhvert til en forbry-

telse av våre røde makthavere. Nå aller sist har vi fått den såkalte «likestillingsloven».

Vi er såvisst ikke motstandere av at kvinne og mann skal behandles som likeverdige individer — det ble bl. a. slått grundig fast i Nasjonal Samlings program. Derimot nekter vi på det mest bestemte å godta at de to kjønn er like.

Man skulle tro at vi hadde alle vettuge mennesker med oss i det syn. Men det «offisielle» Norge mener tydelig noe annet.

I store annonser i alle landets aviser fredag 23. mars driver Forbruks- og administrasjonsdepartementet propaganda for sitt syn.

Hva prøver man å innbille oss? Jo, at kvinner og menn «i utgangspunktet er like» — «i alle fall nesten» — men at lyserøde, respektive lyseblå bånd på dåpsluen, fødselsdagsgaver i form av dukker til den ene og leketøysbiler til den andre osv. osv. skaper de forskjeller som vi til daglig ikke kan unngå å observere.

Dette vår bruker altså staten hundretusener på hundretusener av kroner på å spre ut over land og rike — skattepenger, dine og mine penger.

Hvor lenge skal vi finne oss i at de røde mindretallsmakthavere misbruker sin makt til å

(Forts. side 6)

Stor oppslutning om Verdensligaen mot kommunismen

Verdensligaen mot kommunismen, «World Anti Communist League» som vi omtalte i forrige nummer, har fått en gledelig oppslutning i alle land. Oppmuntrende er det at aktive frontkjempere som under krigen sto på hver sin side på frontavsnittene har funnet sin plass i organisasjonen, og som kamerater nå kjemper for et felles mål: utryddelsen av verdenskommunismen.

Ligaens Europaavdeling har nettopp sendt ut en resolusjon, undertegnet av størrelser som prins Alfred av Lichtenstein, Dr. Wilhelm Landig, Østerrike og generalsekretær Donald A. Martin, Storbritannia. Resolusjonen har denne ordlyd:

1. Den kommunistisk opptrappede mediapraksis, som bevisst tier om den kommunistiske fare, må bringes til opphør. Vi insisterer på at også antikommunistiske meninger skal ha mediaadgang.
2. For millioner av troende kristne er tendenser i retning av kristen-marxistisk dialog totalt uakseptabelt. Vi krever at alle ansvarlige foretar en kontroll av de enkelte kristne menigheters sanne basis.
3. En av de farligste ting i Europa er tendensen til å betrakte Euro-kommunismen som en «kommunisme med et mer humant ansikt». Vi hevder som vår klare oppfatning at det ikke kan være tale om noen form for dialog eller kompromiss med Eurokommunismen.
4. Fremmed immigrasjon skaper ustabilitet og disharmoni overalt i Europa og fremmer kom-

munistisk ødeleggelse.

Vi forlanger en snarlig europeisk konferanse for å sette en stopper for masseinnvandring og finne andre utveier for en menneskelig form for ny bosettelse.

5. Kommunistisk skaper intriger gjennom støtte til Europas etniske mindretall og sprer misnøye og splid.

Vi forlanger at alle regjeringer som dette angår anerkjenner og utviser en bedre forståelse for det etniske mindretalls rettigheter og kultursærpreget.

6. Jernteppet representerer en unaturlig deling og adskillelse av det europeiske folk.

Vi insisterer på en fjernelse av jernteppet som det første uttrykk for vilje til avspenning.

7. Vi fastslår den kommunistiske interesse i det sydafrikanske problem, som de vestlige regjeringer ved deres feilaktige politikk har forverret.

Vi ønsker at våre regjeringer beskytter Europas og europeernes vitale interesser i dette området.

8. Vi protesterer sterkest mulig mot USA's forræderi ved handlingene mot Taiwan.

Vi ønsker stopp for frieriet overfor Kommunist-Kina og krever at USA øyeblikkelig garanterer for Taiwans sikkerhet.

9. Vi uttrykker vår beklagelse over at menneskerettighetene misbrukes som instrument til å blande seg inn i andre nasjoners anliggender, bl. a. i Syd-Korea og Brasil.

(Forts. side 6)

NASJONALISMEN SOM FREDSBEVARENDE FAKTOR

På annen plass i dette nummer bekjenner en ung mann sin tro på nasjonalismen som en vei til varig fred. Han er med andre ord på strak kollisjonskurs med dagens moteholdninger. Det man i dag med alle midler forsøker, er ikke bare å benekte verdien av nasjonale forskjeller, men til og med at slike forskjeller eksisterer. (Alle er forskjellige, men det er utenpå.)

For vår del er vi ganske på linje med den unge mann og er helt overbevist om at det aldri vil bli fred i verden uten at de nasjonale forskjeller fullt ut godtas som et faktum, og at alt legges til rette for at ethvert folk skal ha rett til å bevare og pleie sin egenart.

Nå finnes det likevel som kjent flere former for nasjonalisme, og en av dem er karakterisert ved slagordet «Right or wrong — my country!» — «Riktig eller galt — det er mitt land!» I den holdning ligger det selvfølgelig ingen spire til fred. De moralske normer binder oss alle — det finnes intet mål som helliger midlet.

Den sanne nasjonalisme innebærer noe helt annet, nemlig en dyp respekt ikke bare for egen, men også for andres egenart. I dette ligger fredsbudskapet, fredsmuligheten.

«Vi ønsker ikke å tvinge inn på dere vår måte å leve på, vår måte å se tingene på. Vi ønsker at dere skal bli lykkelige på deres fasong, vi på vår.» Med det syn felles er det lett å holde fred med hverandre.

Dette er å praktisere Bibelens ord om å gjøre mot andre hva en vil at andre skal gjøre mot en selv — denne gang på nasjonal basis.

Sann nasjonalisme hevder ikke at ett folk er bedre enn et annet, bare at de er forskjellige og kanskje at hvert folk kan ha spesielle betingelser for å løse spesielle oppgaver til beste for menneskeheden.

Sann nasjonalisme betyr at man har full rett til å føle seg stolt over sin nasjonale arv, over sitt folks særtrekk, men derimot ikke til å se ned på andre folk fordi de er anderledes.

Det er ganske klart at denne holdning ikke alltid er så lett å praktisere. Reelle konflikter finnes en rekke steder, og de skaper grobunn for folkehat og fanatisme. De røde hevder at disse motsetninger bare har materielle årsaker, og at de forsvinner om bare samfunnsforholdene endres. Motsetningene mellom Sovjetunionen og China, mellom China og Vietnam, mellom de indochinesiske folk innbyrdes viser tydelig nok at denne tese er falsk. Også innad i Sovjetunionen ser man hvilket stort problem undertrykte nasjonale forskjeller er, og at skinnløsninger ikke nytter. Et folk som ikke får leve ut sin egenart, som ser sin nasjonale kultur og sin livsform truet, vil aldri slå seg til ro. Men også de reelle nasjonale motsetninger og interessekonflikter kan overvinnes og akseptable kompromisser finnes dersom alle parter er fylt av den sannan nasjonalismes respekt også for andre folks livsrett og egenart.

Mange vil innvende at hva vår tid trenger, ikke er en oppsplitting av verden i et uttall isolerte nasjonale enheter, men tvert om et nært samarbeide mellom alle folk for å løse menneskehetens påtrengende felles problemer.

Etter min mening er det ingen motsetning her. Et folk som kjenner seg trygt for sin frie eksistens, vil langt mer være innstilt på samarbeide om viktige oppgaver enn nasjoner som uopphørlig må kjempe for å bevare sin livsform, sin egenart. Men samarbeidet må vokse naturlig og harmonisk frem og ikke organiseres som FN, der først annen verdenskrigs seierherrer og nå en afro-asiatisk gruppe driver sitt uhemmede spill.

Et godt og tjenlig internasjonalt samarbeide må bygge på nasjonalismen. Først finner man en plattform for samarbeide med sine nære frender og naboer, så trer man inn i de åpenbare større kultur- og interessefelleskap som man så utvilsomt tilhører, og så går disse store fellesskap inn i et verdensomspennende samarbeide for fredens og rettferdighetens sak.

Så vil det hevdes at en slik omstendelig utvikling av det internasjonale samarbeide, det har vi ikke tid til.

Ikke tid? Hvor mye tid har vi forspilt fordi vi ikke har valgt denne eneste vei, den sanne nasjonalismens vei? To verdenskriger har det kostet oss, en stadig mer labil verdenssituasjon koster det oss for hver dag som går uten at vi går inn for en løsning som bygger på en sann nasjonalistisk tankegang, på ideen om forskjellenes nødvendighet og likeverd.

Nasjonalisme betyr å akseptere naturens orden og representerer derfor den sanne og varme menneskelighet, den eneste mulige vei til harmoni, rettferdighet og fred.

Frigg

FRI HASJ

I «Gatevisa» nr. 3/79 leser vi at hasj ikke er farligere enn tobakk, og at det er uhørt at personer som bruker eller selger hasj blir idømt fengselsstraff i «rettsstaten» Norge. Forskernes meninger om stoffets skadevirkninger er delte, men så lenge man ikke med visshet kan si at det er ufarlig, bør ikke hasj legaliseres. Det er intet argument for legalisering at hasjen ikke er farligere enn tobakk eller alkohol. Heller tvert imot!

BEFOLKNINGSTILVEKST

Vi har lenge hevdet at nedgangen i antallet barnefødsler er skremmende, og nu ser det ut til at også andre begynner å dele vår mening på dette punkt. I «Vi Menn» nr. 13/70 tas det til orde for at nordmenn må bli flinkere til å lage barn. Bladets konklusjon

HØYREVINDEN

Høyre øker som kjent stadig sin tilslutning, og partiet får visstnok sterk støtte fra de unge. I et leserinnlegg i februar-nummeret av avisen «Universitas» leser vi at AKP-ml's Pål Steigan også er bitt av høyrevinden, og at han er både NATO-vennlig og reaksjonær. Tør

er at folketallet om 20—30 år vil begynne å gå tilbake hvis ikke noe blir gjort for å øke barnetallet. Personlig tror vi at en kampanje for å styrke familieliv og følelse vil hjelpe.

vi spå at den gode herr Steigan ender som forsvarsminister i en eventuell regjering Norvik?

SORT/HVITT-fremstillingen

Okkupasjonstiden 1940—1945 er utvilsomt Norges mest omskrevne og debatterte tema. Selv om det raskt nærmer seg et halvt hundre år siden dengang, er skylappene der. Det gleder oss imidlertid at stadig fler viser vilje til en mer nyansert vurdering av historien. Det er sikkert mange som er enig i «Bill Bisco»s betraktninger i «Farmand» nr. 12/79: «Under krig

og besettelse må nødvendigvis begrepene forenkles til svart og hvitt, for eller imot, og venn eller fiende, men nu er det på høye tid å komme ut av denne forenklete problemstilling, og heller spørre seg selv: «Hva gjorde jeg?» Det er for enkelt, at såfremt man ikke sto på NS' medlemsliste, så var man en god nordmann.»

EVA I OG EVA II

Planen om å fjerne karakterene fra grunnskolen har vært ute til høring og møtt motbør. I NÅ nr. 10/1979 leser vi at Norges lærere,

Norges faglærere, Norges lektorer, Norges gymnasiaster og tusener av foreldreforeninger og enkeltpersoner har sagt nei til EVA II-forslaget. Kanskje var det på tide at også Norges styrende tok til vettet?

FORDUMNING?

Programposten «Flimra» i fjernsynet har alltid vært «progressiv», og det siste fremstøtet er en serie om hvor ille norske ungdomsskoleelever har det. Vårt inntrykk er at det å ha det morsomt skal gå foran det å lære noe. Det kan nok være rom for forandringer innen grunnskolen, men er det klokt å la undervisningen utvikle seg til ren lek? Skal ikke disse ungdommene ut i Norges verdens konkurransejag, noe som gjør at de må være best mulig rustet?

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Utgiver: Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Ansvarlig redaktør: Kåre Haugerud

«HOLOCAUST»

Selv om man hele tiden registrerer de sterke propagandistiske virkemidler som tas i bruk, er det selvfølgelig ikke mulig for noe normalt menneske å sitte uberørt når familien Weiss' skjebne gjennom 8—9 timer ruller frem over skjermen. Det beklagelige er at historien — selv når alle de store overdrivelser skrelles av — inneholder såvidt mye av sannhet at det gjør vondt langt inn i sjelen hos en som tross alle motsetninger og kontroverser hadde en viss sympati med det nasjonalsosialistiske Tyskland. Det lar seg ikke benekte at et stort antall jøder omkom på grunn av arrestasjoner og transporter som ble satt igang av visse tyske kretser.

Vi tror imidlertid at ett forhold vil gjøre at filmen av en mindre subjektiv tid vil bli avskrevet som god dokumentarisme, nemlig det forhold at man legger en planmessig djevlskhet inn i det hele, en destruktiv systematikk som neppe vil bli akseptert av historiens domstol. På dette tidspunkt reises det nemlig alvorlige innvendinger bl. a. av amerikanske og britiske vitenskapsmenn, fra folk som inngående har studert det tilgjengelige materiale, om aldri så mangelfullt. Det kan på ingen måte avskrives at den såkalte «endelige løsning» av jødespørsmålet var hva man dengang sa: Å samle de europeiske jøder i en egen stat i grenseområdet Polen/Ukraina/Tsjekkoslovakia for å bringe dette folket inn i en normal nasjonal utvikling. Etter Stalingrad og de påfølgende tilbaketog ble imidlertid dette en umulighet, og de nevnte forskere hevder med styrke at det i hovedsak var krigens uheldige utvikling for tyskerne som etterhvert førte til at man mistet kontrollen på en måte som gjorde at et større antall jøder — men langt færre enn de påståtte seks millioner — mistet livet. Så dypt beklagelig som dette enn er, så er det likevel noe annet enn en planmessig og metodisk utryddelse.

Vi kjenner selvsagt ikke den endelige sannhet om disse ting, men noen tusen av oss har i alle fall som frontkjempere og på annen måte relativt god kjennskap til forholdene i det nasjonalsosialistiske Tyskland og bak de tyske linjer. Så meget kan vi ihvertfall si, at temmelig meget av hva «Holocaust» viser, ikke stemmer overens med våre erfaringer.

Hva som under enhver omstendighet står urokkelig fast, er imidlertid at ingen NS-folk noen gang forestilte seg muligheten av en utryddelse av jøder, og at heller ingen NS-mann eller -kvinne er dømt for å ha deltatt i slik utryddelse.

Men, sier man, fordi dere i det hele tatt beskjeftiget dere med jødespørsmålet, er dere likevel moralsk medansvarlige.

I den forbindelse synes vi det er riktig å trekke frem hva forfatteren George Orwell skrev under krigen:

«Man kan ikke finne et bedre eksempel på hvor grunn vår tids moralske og følelsesmessige holdning er enn at vi nå er mer eller mindre pro-Stalin. Denne avskyelige morder er for tiden på vår side, og straks er utrenskningene osv. glemt.»

Stalin og hans hjelpere forfulgte og drepte et langt større antall mennesker enn Hitler noen gang gjorde, oftest på grunn av at de ikke hadde den ønskede «proletariske» klassbakgrunnen, men også fordi de var av en nasjonalitet som den røde tsar ikke likte (baltre f. eks.). Denne Stalin var — som Orwell påpeker — våre hjemlige seierherrens nære og høyt skatede allierte.

Så er de vel også villig til å ta inn over seg et medansvar for alle hans handlinger — handlinger man kjente på forhånd? Eller hva?

På grunn av Påsken

er dette nummer en del forsinket, og vi daterer det derfor halvår, vil det i år også komme april/mai. Da det etter planen et nummer i juni.

Noen minner om dr. Herman Harris Aall

Da foregangsmannen og veteranen professor dr. Herman Harris Aall etter et 3-årig brutalt fengselopphold kom ut fra Akebergveien, 76 år gammel, regnet man med en syk og nedbøyet mann, som etter lægens mening bare hadde kort tid igjen å leve. Syk var han også, alvorlig syk. Og han skulle etter den dom han fikk egentlig ha sittet inne sperret i samfulle 15 år.

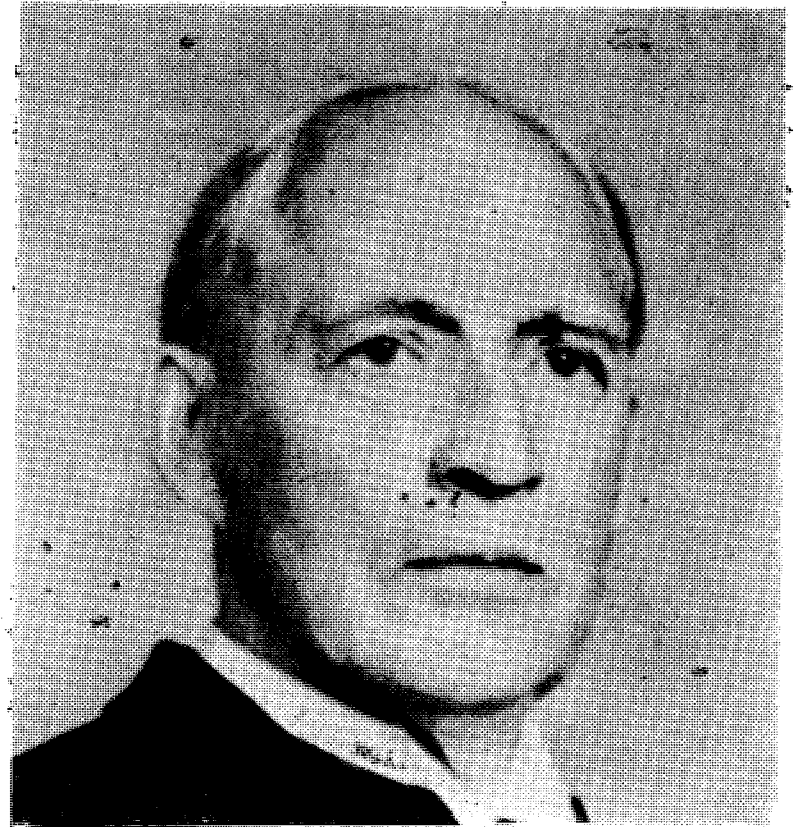
Men nedbøyet? Nei, det var han ikke.

Jeg husker ham fra den gang, som om det var idag.

Selvsagt så han all elendigheten, forsto de som klaget, var opprørt over de uskyldig drepte, over den behandling mange hadde fått i fengslene, over dommene osv. Men dette hadde hans tanker ikke tid til å dvele lenge ved. Nei, han var den samme entusiastiske verdensreformator som før, ukuelig i sin tro på at fremskrittstilven til sist skulle seire over sløvheten og dumheten og ondskapen.

Han døde ikke, slik myndighetene hadde ventet. Aall trakk seg stille tilbake og arbeidet.

Påsketider 1956 besøkte jeg ham i Oslo. Egentlig kom jeg for å få opplysninger til en artikkel i «Folk og Land». En beretning jeg ville skrive om «the phoney war» (telefonkrigen) i 1939/40, som jeg visste professor dr. Herman Harris Aall hadde vært svært opptatt

av. Og han ga meg av sin viten:

Det var denne telefonkrig mellom utenriksdepartementet i London og utenriksdepartementet i Berlin, som oberstløytnant J. Creagh Scott omtalte i sin tale den 11. august 1947 i rådhuset i Chelsea, og som ble gjengitt i det engelske magasin «Tomorrow» nr. 6/1947. Creagh Scott uttalte da følgende: «Un-

der hele telefonkrigen 1939/40 ble det ført vidløftige forhandlinger mellom det britiske utenriksdepartement og det tyske utenriksdepartement, hvorunder vi (England) tilbød oss å blåse av krigen, hvis Tyskland ville gå med på å vende tilbake til gullstandarden... Så fulgte Atlantic Chartermøtet, som ble (Forts. side 7)

Haugestad tviler på «retts»oppgjørets ufeilbarlighet

Arne Haugestad, nå ekspedisjonssjef i fengselsstyret, tar i en meget lang artikkel i Dagbladet (3/3) behandlingen av Knut Hamsun opp til bred drøftelse. Ikke bare anmelder han stor tvil om korrektheten av myndighetenes oppførsel overfor dikteren, men gir også uttrykk for adskillig tvil om «retts»oppgjørets holdbarhet. Her er noen smakbiter:

«Hvilket juridisk hold var det i det man dengang foretok seg? Meget er holdbart, noe er tvilsomt og noe er galt. Realiteten tror jeg i korthet er at man søkte en politisk og sosialpsykologisk løsning på et dilemma der jussen måtte underordne og tilpasse seg. (vår uth.) Det som støter er at man samtidig påberoper seg de juridiske dyder i alle sammenhenger. Man opererer

med en generalisert troverdighet som ikke passer for situasjonen. Den blir falsk og dermed i langsiktig perspektiv skadelig.»

Om det London-fastsatte kollektive erstatningsansvar for NS-medlemmer har han dette å si:

«Den juridiske argumentasjon om lovens grunnlag ville føre for langt her, men jeg våger den antakelse at argumentasjonen for et slikt ansvar i dag ville ha problemer med å slippe igjennom ved juridisk embedseksamen. Men prinsippet ble likevel akseptert av Høyesterett i 1945.» Likevel finnes det altså fremdeles mennesker som våger å hevde at det ikke var et politisk, men et rettsoppgjør som fant sted i 1945 og de nærmeste årene deretter.

HJELPE- ORGANISASJONEN

I månedens nummer av «Folk og Land» er innlagt betalingsblankett for bidrag til Hjelpesorganisasjonen.

Vi står i stor gjeld til våre krigsskadede frontkjempere og falnes etterlate, som i høy grad trenger den støtte som kommer fra våre lesere.

BIBLIOTEKET

Det går stadig fremover med katalogiseringen av INO's bibliotek, og bibliotekaren tar gjerne imot bøker, aviser, tidsskrifter m. v. fra mellomkrigstiden, okkupasjonen og etterkrigsårene.

Av spesiell interesse denne gang er Victor Mogens, «Utenrikskronikker 1942» og «Straffesak mot Vidkun Quisling», stenografisk referat.

Alt materiale sendes:

INO
v/Bibliotekaren
Postboks 924 - Sentrum
Oslo 1

Jeg ba inntrengende om at det måtte bli sendt forsyninger til Norge

Av Leiv Kreyberg

Herr redaktør!

De har sendt meg et eksemplar av nr. 3 av Deres blad for i år, hvori under tittel «Urealistisk» det blir henvist til mitt navn, byggende på en anmeldelse av min bok «Kast ikke kortene». Anmelderen i «Farmand» har på det gitte punkt uttrykt seg kortfattet og derfor gitt muligheter for misforståelse.

Problemet var forsyninger hjem til Norge under krigen. Den norske regjering ute arbeidet for å sende forsyninger hjem, i Amerika gjennom et eget «Relief»-utvalg. Det er riktig at jeg anså dette arbeidet for «urealistisk» på bakgrunn av gjentatte uttalelser fra britisk hold at tilatelse til slike forsyninger ikke ville bli gitt. Ikke desto mindre skrev jeg selv et personlig brev til Churchill den 11. november 1940, hvor jeg inntrengende ba om at det måtte bli sendt forsyninger til Norge. Fra Foreign Office fikk jeg svar som sa at matforsyningen ikke ville bli sendt (16. desember 1940), men at de drøftet bekledning og medikamenter. Jeg finner det under disse omstendigheter temmelig urimelig når Deres blad anser det «antagelig (at jeg) bisto til å stanse det tross amerikanernes

«fulle alvor» til å yte noe. Man bør ikke «anta» noe nedsettende om et annet menneske, men søke å finne sannheten.

Leiv Kreyberg

Vi skjønner at vi har gjort professor Kreyberg urett og ber om unnskyldning for det.

Hva dette innlegg imidlertid etter vår mening også viser, er at Nygaardsvolds på samme måte som Quislings regjering var under stormaktspress og underlagt den totale krigførings lover. Heller ikke vi kunne få gjennomført alt vi ville, alt vi mente tjente vårt folk best. Litt mer forståelse for akkurat dette ville være et godt skritt fremover.

Ellers setter vi stor pris på å komme i direkte dialog med ledende folk fra den andre siden. Om det kunne bli et fast mønster, ville det sikkert være mulig å oppklare flere misforståelser — også når det gjelder seierherrenes oppfatning av oss. Vi tillater oss å avslutte med de samme ord som Leiv Kreyberg: Man bør ikke «anta» noe nedsettende om et annet menneske, men søke å finne sannheten. — Om riktig mange i dette land kunne merke seg det!

Red.

Historieundervisning

Herr redaktør!

Vår ungdom skal opplyses om det som hendte under krigen, først og fremst om jødeforfølgelsene, og det er vel riktig.

Så kommer spørsmålet om valg av et passende medium. Skolenes historieundervisning strekker øyensynlig ikke til, den fenger vel ikke og har problemer med å finne sikre kilder å henvisne til.

Så fremføres altså Hollywoods skrekk-thriller, som er laget med hvilket formål? Jo, for det første å tjene penger, og for det annet med et redsels-sjokk å minne en likegyldig verden om jødernes ulykke dengang, men med fri adgang til å overdrive og forvanske. Ingen kan kontrollere om de påstander

som settes frem og de redselsscener man blir vidne til har noe med de virkelige hendelser å gjøre. Det bør de jo ha hvis de skal være opplysende, men saken er jo at ingen vet nøyaktig hva som skjedde dengang.

Dette produkt velges så til å opplyse ungdommen. Selvsagt er den sjokkert. Og selv om det blir nevnt at det hele bygger på fri fantasi blir dette mer eller mindre borte i de intervjuer vi har sett i avisene. Slik var det. Enda verre, sier noen, uten å opplyse hvor de har sine kunnskaper fra.

Et underlig valg av undervisningsmedium.

Tro om det ikke slår tilbake engang?

HAFR

66 mill. dødsofre i Sovjetunionen

Et medlem av den tyske Bundestag, Hans Graf Huyn, har utgitt en bok med tittelen: «49 millioner døde på grunn av vold i Sovjetunionen». En innsender i «Welt am Sonntag» (1/4) påviser at selv dette ufattelige tallet er for lite. Alexander Solsjenit-syn hevder at tallet er 66 mil-

lioner, og han støtter seg på beregninger utført av professor i statistikk, Ivan A. Kuranov, som offentliggjorde dette tallet i «Novoje Russkoje Slovu» den 12. april 1964. Det er da ikke regnet med de som omkom på grunn av de to verdenskriger.

«Folk og Land» sier sannheten om forholdene i Bergen 1940

Av Odd Thorvald Thomassen

Herr redaktør!

Kåre Kalsås søker i marsnummeret av «F. og L.» å korrigere bladets artikkel om englendernes «regjereri» over Bergen i 1940. Det lykkes ikke. Jeg hadde nær sagt: selvfølgelig.

Dokumenter og rapporter fra denne tid holdes ennå hemmelig for offentligheten, og det bør nevnes at innstillingen fra den militære undersøkelseskommissjon av 1946, som bl. a. gir svar på forhold som berøres i artikkelen, ennå ikke har vært tilgjengelig for forskere.

På ymse måter har likevel noen av oss fått en titt på de 21 rapporter som innstillingen bygger på.

La oss først ta for oss engelske spioners virksomhet i Norge 1939/40. Det er en kjennsgjering at de fleste av dem holdt til i byene langs kysten hvor de arbeidet kamuflert som agenter for tyske fiskeimportører. Hovedkvarteret lå i Bergen, med sambandsstene på hotell Transatlantic og hotell Terminus.

Så sent som 9. april i år skriver forøvrig historikeren Sverre Hartmann i «Bergens Tidende»: «På hotell Terminus hvor britene holdt til, ble det beslaglagt (etter tyskernes okkupasjon) store mengder arkivmateriale, også kartotek kort som viste at norske politimyndigheter hadde holdt britene løpende underrettet om hvilke tyskere som reiste rundt i Norge, deres ankomst, avreise m.m. Helt nøytrale hadde nordmennene tydeligvis ikke vært.»

Også andre kilder bekrefter «Folk og Land»s artikkel.

For så å gå over til Bergen festning, herunder fortene Kvarven og Hellen, som bladet omtaler.

Kvarven fort hadde ikke satt opp sitt torpedobatteri den 9. april 1940. Dette nedsatte fullstendig festningens kampverdi og evne til å tilføye fienden alvorlig skade. Klargjøringen av disse kunne meget lett vært satt i gang etter englendernes mineutlegging, men ble ikke gjort. Fortet hadde derfor bare 3 stk. 24 cm haubitser og 3 stk. 21 cm kanoner som forsvarsmidler.

Klokken 0300 meldtes det 9. april fra fortet at krigsskip var i sikte, men det tok lang tid før ildgivningen begynte. Det var kostbar tid, og tyskerne kom faktisk helt tvers av Strusshavn.

Som grunn til forsinkelsen anga sjefen at signaliseringen på engelsk fra forreste tyske krigsskip virket forvirrende (!) Rapporten forteller da også at det var uklart om fartøyene var engelske, og mannskapene hadde diskutert dette seg imellom og var spente på ordre om ildgivning. Hadde krigsskipene vært engelske? Hva da med slik ordre? Et antall eksempler i rapportene fra den militære undersøkelseskommissjon av 1946 styrker opfatningen av at andre krigsskip enn tyskernes var ventet. Jeg støtter meg også til den fremragende engelske militær-ekspert Liddel Hart som i «John Bull» for 8. april 1950 bekrefter at en styrke på 4 engelske kryssere og 7 engelske destroyere stevnet mot Bergen 9. april, men snudde da luftvåpenet meldte at to tyske kryssere allerede var ankommet byen.

Fortene under Bergen festning var vesentlig beregnet på forsvaret av planlagte mineløper, som utrolig nok ikke var utlagt.

Ut fra forholdene på fortene 9. april 1940 var det derfor grunnlag for sterk kritikk mot de ansvarlige, og et medlem av kommisjonen, h.r.advokat Ivar Follestad, mente at kommandanten burde rammes av den militære straffelovs § 46,1, i krigstid § 97 nr. 3.

Hva angår Hellen fort måtte dette overgi seg etter at små tyske styrker overraskende (?) angrep fra landsiden. Det var her den omtalte «nestsjef» grep inn og mente kampen måtte fortsette. Han var vel da også den siste som forlot Hellen.

Hemmeligholdelsen av rapportene fra den militære undersøkelseskommissjon av 1946 er regjeringens skam. Når den går med på forbud mot offentliggjørelse 40 år etter at hendelsen fant sted, må grunnen ligge i politikernes forsøpling av forsvaret den gang. Men det bør heller ikke legges skjul på at enkelte militære sjefer optprådde ytterst ynkelig, — også på fort under Bergen festning. Undersøkelseskommissjonens rapporter angir navnene på disse. Det vil ikke jeg gjøre.

La meg til slutt presisere: Jeg tilhører ikke den politiske gruppering hverken på yttersts høyre eller venstreside, og var selv «snått-onge» under okkupasjonen. Som amatør-historiker, med særlig interesse for datidens begivenheter på Vestlandet, mener jeg likevel i noen utstrekning å kunne sette «brikkene på plass.»

Odd Thorvald Thomassen

En ung manns syn på nasjonalismen

Av Einar Giæver

Jeg er en ungdom — bare 25 år — og altså ny-nasjonalist. Tross en oppvekst med ensidig anti-nasjonal påvirkning i skole, samfunnsliv ellers og i alle massemedia, er det kanskje et mirakel at man likevel som voksen tar et klart nasjonalt standpunkt. — For egen del har jeg skjøvet bort alle fordommer skapt i krigens kjølvann — og jeg ser i stedet nasjonalismen som ideologi fra en nøytral vinkel på lik linje med alle andre ideologier!

— For det er jo det som er poenget i bedømmelsen av enhver ideologi! — en nøytral og dermed saklig vurdering! Således er jeg kommet til at nasjonalismen er den tryggeste vei å gå med henblikk på internasjonal maktinfiltrasjon i en nasjon. Og er det noe som kan kalles

forræderi — er er det i alle fall ikke nasjonalisme — det sier seg jo selv! Snarere tvert om!

Man kan ikke fordømme en hel ideologi for alltid og evig med en enkelt krig som grunnlag, det er jo regelrett tåpelig — og vidner heller om at den som har det travelt med å fordømme er redd for å få HELE sannheten belyst på begge sider! — For hvorfor forties vel historien sett fra tapernes side da?!

En del av den store og hele sannhet er f. eks. at der ikke fantes en rendyrket «god» side og en rendyrket «dårlig» side under krigen. Vi skal huske at det fantes begge deler på begge sider etter alt å dømme jevnt fordelt noenlunde.

I dag lever vi i en «ny» verden fra den gang. Tiden er en annen — og vi må søke å bygge på fremtiden i stedet for å la en forfeilet fortid bremse oss, — og i stedet ta lærdom av hva historien lærer oss av de feil menneskene har gjort.

Den lærdom vi kan trekke av historien er jo opplagt det faktum at et folks inntrengning på et annet folks territorium er det som best av alt gir grobunn for bitterhet og hat — og dernest uroligheter og krig menneskene imellom.

Jeg mener kort og godt at alle folkeslag bør respektere hverandres krav på ukrenket identitetsfrihet og fullstendig suverenitet nasjonalt. Såpass forståelse og gjensidig voksen respekt er

(Forts. side 7)

Ble frontkjempere søkt vervet til beredskapsgruppene?

Etter at «Morgenbladet» den 30. november kunne fortelle at det var den britiske hemmelige tjeneste som sto mest sentralt i oppbygningen av beredskapsgrupper i Norge, har en frontkjemper henvendt seg til «Folk og Land» med spørsmål om norske frontkjempere var tenkt som medlemmer av de omtalte hemmelige beredskapsgrupper. Han forteller:

«Sommeren 1945 ble avdelinger av engelske elitesoldater fra Red Devils stasjonert på Grønne- stølen skole i Bergen. Etter et par uker kom det til et spent forhold mellom byens befolkning og de engelske avdelinger. Det hele utviklet seg til voldsomme slagsmål i gater og danselokaler. Grunnen til oppstyret var nok englendernes sjarmoffensiv mot alt som het skjørt i byen, men to engelske offiserer forsikret meg senere at årsakene først og fremst skyldes den vennlige holdning bergenserne inntok til kommunistene. De viste bl. a. til det store opplaget kommunistavisen «Arbeidet» hadde i Bergen, og pekte dessuten på byens gjestfrihet overfor den Sovjetrussiske morderbanden som var kommet til byen for å ordne med transporten av russiske overløpere til Sibir.

Det spente forhold utviklet seg så drastisk at englenderne nektet å ha noe å gjøre med sivilbefolkningen, og de henvendte seg derfor til myndighetene med spørsmål om de kunne få norske frontkjempere til tolk- og leir-tjeneste. Det ble innvilget, og fra Espeland fangeleir ble sendt en gjeng som hadde tjenestegjort på østfronten. Deriblant var jeg.

De norske vakter vi hadde med oss ble nektet adgang til leirområdet, og våre nærmeste overordnede var engelske offi-

serer. Disse hjalp vi også med oversettelser og korrespondanse, og vi hadde det virkelig fornøyleg da vi i skriv til myndighetene klaget over erstatningspolitiet's udugelighet i ordenstjenesten. Vi fikk en fyrstelig behandling, med en oppdekning ingen av oss hadde sett maken til. Med tanken på terroren i den norske konsentrasjonsleiren på Espeland følte vi oss som Jeppe i baronens seng.

Det utviklet seg til et varig vennskap mellom de engelske elitesoldater og oss, og med den kamperfaring partene hadde, utspant det seg interessante diskusjoner om frontlivet.

En formiddag ble jeg plutselig innkalt til to middelaldrende engelskmenn. En sivilist og en uniformert høyere offiser. De var svært hjertelige og bød på cognac og cigarer. Først ville de vite hvorfor jeg hadde meldt meg som frivillig mot Russland, hvilken avdeling jeg hadde tilhørt og om jeg fortsatt hadde samme innstilling til kommunismen. Deretter spurte de meg om mine venner også fullt ut var anti-kommunister, og om de (som jeg) kunne behandle SMG-skyts. Jeg svarte bekreftende på dette.

Så kom det: Om vi i fremtiden fortsatt kunne tenke oss å sloss mot kommunismen, og eventuelt var villige til å tre inn i motstandsgrupper.

Det siste spørsmålet gjorde meg mistenksom, da jeg mente at et bekreftende svar ville havne hos landssvikpolitiet med de følger det ville medføre i straffeforfølgning og dom.

Jeg svarte derfor at med det helvete vi hadde vært med på under vår innsats mot kommunismen, og dertil torturen og fengslingen etterpå, — hadde vi

(Forts. side 6)

Hvorfor angriper «Folk og land» Rhodesia/Sør-Afrika-foreningen

Herr redaktør!

Bladet «Folk og Land» er et blad vi rent unntaksvis ser, men av en eller annen grunn kom et eks. dahlende ned i vår postkasse (februar-nummeret). Siden dette nummer inneholdt et angrep på oss, antar vi at dette må være årsak til forsendelsen.

Sant å si er vi litt forundret over at angrepet på oss kom fra den kanten. For både nevnte blad og vi støtter jo samme sak, selv om vi riktig nok er fremkommet til en slik holdning ad ulike veier. Det synes derfor å være de ulike veier som faller «Folk og Land» tungt for brystet.

Dette endrer likevel ikke på vårt klare standpunkt at vi tar avstand fra rasisme i enhver form den måtte opptre.

I vårt korrektiv i Morgenbladet i 1978 slo vi fast at vi anså som eneste farbare vei å arbeide for sameksistens mellom rasene og samarbeide på demokratisk grunnlag.

Den utvikling som har skjedd siden da har til fulle vist at denne vår holdning er blitt gjennomført i Namibia og snart skal prøves også i Rhodesia. Ja, selv i Sør-Afrika synes tidligere steile holdninger å gli i samme retning!

Så en kan sannelig undres over hvorfor «Folk og Land» finner tiden inne til å angripe oss. Sant å si hadde vi ventet angrep, men da fra andre kretser i vårt land. Fra dem har vi hittil intet hørt.

Folk og Land beskriver vår virksomhet som hensovnende. Dette tar vi imidlertid med stor ro. Vår samvittighet etter vår holdning i samvittighetsspørsmål er faktisk å sove på. De er m. v. realistiske og aktuelle og vi behøver ikke å kjøre på problemstillinger som hører hjemme i en forgangen tid. Vi er av den klare mening at å arbeide for rasisme er å arbeide for ideer som er uaktuelle i vår tid. At tingene har utviklet seg bort fra slikt er tross alt fremskritt vi ikke skal kaste overbord.

Av L. G. Alvsaker

Men la oss se på vår ringe virksomhet. La oss betrakte situasjonen i dag og sammenligne den med situasjonen da vi gikk ut med vår erklæring som fikk slik spontan oppslutning. Den gangen var det lite og ikke noe å lese i massemedia av motforestillinger mot den ensretting man mente fant sted. I dag finnes motforestillinger i stadig flere massemedia og nyheter fra begge sider kan man lese fra dag til dag om man vil lese de media som fører dem frem i sine spalter.

Det er i dette vi mener vi har en andel: Ved at vi har medvirket til at nyhetene har kommet frem til de riktige menneskene og de riktige stedene tror vi at denne spredning av opplysning har medvirket til den endring som tross alt har funnet sted.

«Folk og Land» skriver at vårt korrektiv måtte slå begge veier. Ja, det er vi helt ut enige i. Vi er fullt klar over at vi kan ha mistet medlemmer nettopp av denne årsak. Men vi vet også at vi vant mange medlemmer ved den.

«Folk og Land» forteller sine lesere at det er laget en bedre forening med samme formål i Danmark. Dette er gledelig å se, men vi håper at de også har ofret tid og omtanke på en holdbar plattform. Forøvrig har også vi hatt kontakter med interesserte fra Danmark. Hvorfor de finner det riktig å være medlemmer i en norsk forening når det finnes en god forening der, vet jeg ennå lite om.

For øvrig vil det bli dannet en tilsvarende forening av vår i Storbritannia med det aller første. Vi har hatt en mann over hos dem som har orientert om vårt opplegg, og det høres ikke ut som de mener det er noe i veien med vår måte å gjøre tingene på.

Selv når det gjelder billigreiser til Sør-Afrika/Rhodesia så har vår

forening arbeidet med dette og regner med å kunne gå ut til folk med reelle planer i god tid før sommerferien.

Og i mellomtiden holder vi frem med å lokalisere oss frem til folk vi mener kan bruke vårt materiell med alle tenkelige opplysninger om forholdene i det sørlige Afrika. Alle som er interesserte kan henvende seg til oss, adr. 5797 Utne, så vil de få tilsendt det materiell de ønsker. Eller også blader og aviser fra området, slik mange vil.

Vi har vært — og er — av den klare oppfatning at mere og bedre informasjon bedre enn noe annet kan endre vår mening om det som skjer. Så vi mener selv å være så langt fra hensovnende. Vi gjør så godt vi kan og har ennå mere enn nok å henge fingrene i.

Vi kan ikke forstå «Folk og Land»s voldsomme engasjement og heller ikke det tidspunkt som er valgt. Engasjementet forteller klart at «Folk og Land»s holdninger er foreldede levninger fra tiden omkring den andre verdenskrig. Man skulle tro at det i vår verden anno 1979 var ting nok å ta fatt i uten at man skadet for seg ved å bruke Goebbels teorier i angrep utad. Vi kan bare se at vi har en ting felles: antikommunisme!

Så kjære «Folk og Land»: La oss få «sove» videre på vår måte og angrip det som dere med større tidsaktualitet — med god samvittighet kan spille tid og krefter på.

Dere gjør krav på rett til å mene hva dere vil. Det gjør vi også.

Med hilsen

Rhodesia/Sør-Afrika Foreningen
i Norge
L. G. Alvsaker

Her snues tingene på hodet: Det er ikke vi som har angrepet Alvsaker og hans forening, men tvert imot han som i Morgenbladet fyrte av en salve mot oss. Vi har bare konstatert at han ikke ønsker folk

MÅNEDENS «PERNILLE»:

SPØKELSER VED HØYLYS DAG

Gudskjelov at Gullet har kommet over den verste lekealderen. Så slipper jeg å oppleve henne i leken «jøder og nazister», som avissene forteller er en yndet lek blant svenske barn for tiden. «Indianer og hvit», «Hjemmefront og gestapist», «Politi og bankrøver» — barnas verden gjenspeiler de voksnes og desto skarpere sort/hvit den er, tilsvarende er barnas.

En lege på Høvik, dr. Hercz, referert i Fabers Fotnoter (Morgenbladet), kan fortelle at tyskerne laget såpe av jødene de drepte. Det er ikke så rart at Gullet ikke vil besøke morfar for tiden, «na-

zist» som han var, delaktig i den kollektive skyld. Det skal bli en frustrasjonens vår og sommer for henne, men ikke for forfatteren av «Holocaust», som ifølge «Dagbladet» er blitt rik på sin publikasjon. Neppe heller for de andre som hover inn penger på utsettelse, redsler og fortvilelse. Spekulasjon i det har opp gjennom dette århundre blitt stadig mer lønnsomt. Skalperte hvite var også godt stoff i mer enn femti år.

Suksessen skal forfølges med nye framvisninger av norske nazister fra krigens dager. Frammed ansiktene, slik at vi kan gjen-

kjenne dem og gå omveier når vi møter dem. «Avlivere» (jeg tror ikke ordet morder er tillatt benyttet lenger på annet enn nazistert), hvis flukt fra fengsel skildres i et ukeblad, blir tilkjent sytti tusen i erstatning for denne udåd mot dem. Lehnes «nedleggere» må ikke få ansiktene blottstillet på noe pressefoto, men «nazister» — for det er jo dette man stadig leser og hører NS-folk var — har utført slike skjendige handlinger at intet skal eller kan beskytte dem.

Kjølvs Egeland rystes i sitt innerste over at prester, som er mot

vedtatt abort på politiske premisser, sammenlikner dem som nå regjerer oss med NS, og det forstår seg, skrekk og gru. Men jeg har lest NS program (jeg håper det ikke er straffbart). Her finner jeg intet om fri abort. Kanskje det er derfor ovennevnte er rystet? Selv er jeg absolutt ikke, selv om jeg er kvinne, tilhenger av fri abort, så jeg kan godt forstå soknepresten. Men naturligvis burde han ha gått på tvers av sin overbevisning, det er «in» for tiden. Det er ikke bare å neie eller bukke lenger når en vil fram i verden.

Og som jeg sitter og tenker her

bortimot midnatt, etter at hun som ikke vil være med til sin morfar mer, omsider har sovnet, vet jeg to gjerninger som nå er kriminelle og straffbare, selv om det visst enda ikke er kommet i lovs form:

- å tape en krig,
- å ha en overbevisning på tvers av flertallet, og å gi uttrykk for denne.

Verden idag som misbruker betegnelsen demokrati hver time på dagen. Jeg er redd for hva framtid bringer, og enda reddere for Gullet som, hvis intet tilstøter henne, vil overleve meg.

Pernille

Norge og den 2. verdenskrig

I «Riksforhandlingene 190» side 21 nederst uttaler Annæus Schjødt: «Det var engelskmennene som tok ut de første nordmenn til «Norwegian Independent Company» (kompani Linge) og dette sto i den første tiden helt under britisk ledelse, og først høsten 1941 ble det på norsk side for alvor tatt opp arbeide for å komme bort fra det forhold at britene planla og utførte raids på Norge uten norske myndigheters vitende.» I Hjemmestyrkene I, side 377, note 26, av Kjelstadli, omtaler denne kaptein Jacob Schives forklaring til UK 1945 av 3/2 1947: «Ved ankomsten til London spurte Schive bl.a. om man aktet å foreta invasjon i Norge og fikk av Capt. Ram i SOE flg. svar: «Det er ikke sikkert, og det kan jeg si Dem at i så tilfelle ville hverken norsk general eller norsk regjering få vite noe om det.» I Regjeringen Nygaardsvolds konferanse 3. mai 1945 opplyste fungerende utenriksminister Terje Wold at han av

Osborne og Collier var blitt informert om en henvendelse som den britiske og amerikanske regjering den 30/4 1945 hadde gjort i Stockholm for å få svenskene til å bidra med militære styrker (4 divisjoner) i tilfelle det ikke ble tysk kapitulasjon i Norge. Den norske regjering var ikke engang blitt orientert om denne henvendelse på forhånd. «Det ble også drøftet om man ikke også nå burde sende en skriftlig protestnote til de allierte regj. mot den fornærmelse som her forelå, men statsministeren og Wold ville gjerne se det an med hensyn til dette punkt» refererer Paul Hartmann i «Bak Fronten» side 390.

I «Våre falne» 1. bok heter det side 338 om TJB: «Ble løytnant i den britiske marine og døde på det britiske marinehospital i C:» Jfr. her Professor Waltz i Recht der Landeskriegführung, side 20: «Tritt ein Franzose in die englische Wehrmacht ein, wird er da-

Av John Sand

mit englischer Soldat.» I «Den lengste dagen» side 155 forteller Cornelius Ryan: «På brua på den norske jageren Svenner så løytnant Desmond Lloyd i den britiske flåte dem (tyske torpedøer) komme.» I Norges Sjøkrig omta E. A. Steen at sjefen for den norske jageren Glaisdale var «senior offiser» i 1. britiske jagerflotilje som hadde stasjon i Portsmouth.

Den norske brigade

Når det gjelder den norske brigade så var den ifølge Trygve Lies opplysning i Hjemover side 185 en del av den britiske divisjon som stod under Sir Andrew Thorne. Som oberst Steffen-Olsen sikkert er kjent med stod de norske land- og luftstridskrefter under britisk kontroll, og kunne ikke forlate Storbritannia uten etter britisk samtykke. Av interesse i denne forbindelse er Paul Hartmanns

opplysning i Bak Fronten, side 352: «Det forhandles med britene om utstyr til to infanteribataljoner, men dette later til å ha store vanskeligheter. Det påberopes at de gjeldende avtaler ikke kommer til anvendelse, da disse ikke skal stå under britisk kommando.» — I Hjemmestyrkene side 73 forteller Jens Chr. Hauge at i slutten av 1943 da de allierte håpet på en snarlig tysk kapitulasjon «fikk Schottis Command under general Sir Andrew Thorne i oppdrag fra SHAEF å forberede de militære tiltak som skulle settes i verk i Norge etter en alm. tysk kapitulasjon.» Jeg kan her innskytte at Danstrup og Pal Koch i Danmarks Historie bind 14, side 191 opplyser: «I tilfelle af regulære kamper med tyskerne skulle den danske undergrunnshær stå under SHA-

EFs overkommando.» Om de «frie danske» i England forteller de samme professorer side 263: «I 1941 organiseredes en særlig dansk frivillig styrke, der senere indruleredes i Regiment The Buffs.»

Luftstridskreftene

De norske luftstridskrefters stilling sees best av vedlegg III art 2 til før nevnte avtale om at norske flyvere individuelt og i enheter og også norske luftstridskrefter, stasjonert på en brit. flyvåpenstasjon skal være underkastet britisk flyvåpens disiplin og lov og domstolen skal bestå av «like antall norske og britiske offiserer og dessuten av en brit. offiser som rettens formann. Norsk advokat eller sakfører vil ikke kunne prosedere for retten» (Se «Overenskomster, side 44).

Ble frontkjem . . .

(forts. fra side 5)

gjort nok. Nå fikk Sverige-rømlingene og den barske hjemmefront gjøre sitt.

De to engelskmenn nikket smilende til mitt svar, og da jeg litt etter reiste meg for å gå klappet offiseren meg på skulderen og sa: «Vi frontsvin møtes nok igjen. Men da skal vi sloss sammen.»

Jeg har ofte tenkt på denne samtalen, og særlig i de siste måneder er den blitt levende for meg. Nå vet jeg jo at det var britene som ledet utdannelsessektoren innen de hemmelige beredskapsgrupper,» slutter frontkjemperen.

Det lyves . . .

(forts. fra side 1)

stil. Resultatet av det hele var at NS-folk ble *dårligere* forsynt med matvarer enn folk flest.

Men folks evne til å lyve og til å «huske» tingene slik det passer dem, ser bare ut til å tilta med årene. Så denne enkle fastslåing av sannheten er vel omtrent like nytteløs som å sprute vann på en gås.

Verkstedarbeider, Oslo

Dine penger . . .

(forts. fra side 1)

drive en inndoktrinering som nå sterkt nærmer seg en ensretting i den kunstige «likhets» uhellige navn?

Enhver som gidder å tenke litt etter, vil ikke ha vanskelig for å oppfatte at livets lykke består i å erkjenne og utvikle sin egenart. Det gjelder den enkelte som det gjelder grupper med klare særpreg. For kvinner såvel som for menn gjelder det

bl. a. å utvikle og dra nytte av sitt kjønns egenart, å virkelig gjøre meningen med den, å utfolde seg som det man er. Bare slik når man frem til harmoni og lykke, ikke ved å kopiere atferdsmønstre som i bunn og grunn er en fremmed.

Av alle tåpelige ideer vi har hørt om, er «unisex»-tanken en av de aller tåpeligste. Men Forbruker- og administrasjonsdepartementet bekjenner seg altså nettopp til den. H.

Tenk på os!

Den 1. jan. 1977 var vi 5.054.410 indbyggere i Danmark. Lad os gå ud fra, at hver eneste af os i årets løb modtager mindst et brev eller kort frankeret med frimærker, så vil det sige, at 5.054.410 frimærker har passeret postværenet. Hertil kommer så breve til firmaer, kontorer o.m.m. Alt for mange af disse frimærker går direkte i papirkurven.

Disse frimærker kunne gøre gavn, hvis de blev klippet af, eller afrevet og sendt ind til f. eks. Kirkens Korshær til fordel for vort sociale arbejde.

Til 1 kg frimærke-afklip går ca. 4000 afklippede eller afrevne mærker.

5.054.410 er altså — 1264 kg. 1 kg blandede frimærker giver ca. 40 kr.

Med andre ord vil 1264 kg give 50.560 kr.

Dette til eftertanke! Vi beder Dem derfor om — ved en ringe ulejlighed — at afklippe eller afrive disse frimærker og ved passende lejlighed sende mærkerne til mig.

Kirkens Korshær
Frimærkeindsamlingen
S. Holgersen
Høje Tøphulm 22
3390 Hundested
Danmark

Lesernes Jubileumsgave til INO

«FOLK OG LAND» HAR I DE SENERE ÅR MANGEDOBLET OPPLAGET. AVISEN ER BLITT EN MAKTFAKTOR SOM DE STYRENDE REGNER MED.

I NÆRMERE TREDVE ÅR HAR DEN VÆRT VÅRT TALERØR INNAD SOM UTAD. MANGE FRYKTER AVISEN. TUSENER GLEDER SEG OVER DEN HVER MÅNED.

ER DU BLANT DEM SOM ØNSKER AVISEN ENNÅ STØRRE FREMGANG? HØRER DU TIL «FOLK OG LAND»S VENNER?

SVARER DU JA?

BLI DA MED PÅ EN INNSATS FOR AVISEN! ET VIRKELIG SKIPPERTAK!

DEN 14. OKTOBER 1979 KAN INO FEIRE 30 ÅRS JUBILEUM! EN MERKEDAG FOR VÅR ORGANISERTE VIRKSOMHET!

Undertegnede har stillet seg i spissen for en JUBILEUMSGAVE!

MÅLET ER 500 NYE 1/1-ÅRS ABONNENTER PÅ «FOLK OG LAND»

VIL DU VÆRE MED PÅ EN SPLEIS TIL GAVEN?

HVOR MANGE ABONNENTER MAKTER DU Å SKAFFE?

Fyll ut nedenstående kupong (eller skriv den av på et ark) og send den til Per Dahlen, INO, Boks 924 - Sentrum, Oslo 1.

JA, — jeg vil støtte LESERNES JUBILEUMSGAVE TIL INO!

Jeg garanterer 1/1 års abonnenter á kr. 50,—. Oppgjøret vil bli sendt INO innen 1. oktober 1979.

Navn:

Adresse:

«Trønderspleis» har allerede gitt kr. 500,—, og utfordrer kameratlag og andre «treff» til å gjøre det samme.

For venner av «Folk og Land»
PER DAHLEN

Hvorfor . . .

(forts. fra side 5)

av vårt slag som medlemmer, og vi har derfor henvist våre lesere til den danske forening.

Ellers er det å si at Alvsakers påstander om «rasisme», «foreldede levninger», «Goebbels teorier» osv. bare kan slå tilbake på ham selv, all den stund enhver uheldet iakttaget vil være klar over at han og vi er kommet frem til de samme standpunkter stort sett etter de samme veier: At en moderat forhandlingsløsning er å foretrekke fremfor krig og vold, og at en riktig og gunstig løsning av problemene i det sørlige Afrika krever tid og arbeidsro.

Vi har tillatt oss å sende herr Alvsaker utklipp av våre kommentarer til situasjonen i det sørlige Afrika og utfordrer ham til å påvise hvilke av våre meninger som er «foreldede» og ellers hva han er uenig i. Red.

Overvåking . . .

(Forts. fra side 8)

det kommunale bevilningskontor.

Våre restauratører har all grunn til engstelse når de nå vet at slike personer skal bestemme over etablisementenes skjebne i fremtiden.

En ung manns . . .

(Forts. fra side 4)

det på tide menneskene må begynne å dyrke for fredens sak. Nasjonalisme er den eneste vei å gå for varig fred nasjonene imellom. Med en slik gjennomført og ukrenket nasjonalisme, vil ingen noensinne få sjanse til påskudd for hat og uroligheter mot andre folk og nasjoner! — Enkelt og greit! NASJONALISME ER FRED!

Einar Giæver

Innlegget er noe forkortet.

Red.

Stor oppslutning . . .

(forts. fra side 2)

Vi forlanger at alle ansvarlige regjeringer straks opphører med denne praksis.

Til slutt appellerer World Anti Communist League (Euro-wac) til alle europeiske nasjoner, institusjoner og enkeltpersoner om å støtte de ønsker som er satt opp i denne resolusjon, og å slutte seg til kampen for at Europa må overleve.

Organisasjonens verdenskonferanse finner sted i Paraguay i hovedstaden Asucion fra 23. til 28. april i år. «Folk og Land»

vil gjennom norske deltakere dekke konferansen.

Noen minner . . .

(forts. fra side 3)

overvært av mr. Montague Norman, (sjefen for Englands bank) hvorunder mr. Churchill forpliktet dette landet til en gullstandard når Hitler var slått.»

Creagh Scott støttet seg til en beretning offentliggjort i juli 1947 i «Members Bulletin» av en finansreformist.

I 1939/40 var det mange som ikke forsto hvorfor det ikke ble løst skudd på vestfronten. Her har vi altså løsningen: de stridende parter forsøkte hele tiden å komme til en minnelig overenskomst. Men det var ikke spørsmål om noe hensyn til Polen eller de små staters interesser. Nei, det var bare et krav om at Tyskland ikke måtte frigjøre seg fra gullet til fordel for arbeidet som verdimåler.

Hvis den finanspolitikk som Schacht hadde benyttet for å bringe Tyskland på fote skulle ha smittet de øvrige europeiske stater, hva skulle så England gjøre med den inntektsbringende drift i gullminene? Hva skulle så U.S.A. ha gjort med sin enorme gullbeholdning som var gravd ned i festningen Fort

Knox? Tror noen at verden var blitt fattigere om hele USA's store gullbeholdning var forsvunnet? Det er en forferdelig tanke at den siste krig måtte gå sin gang fordi ingen måtte tre ut av «dansen omkring gullkalven.»

Mens jeg lyttet til professor dr. Herman H. Aalls ord streift øynene mine skrivebordet i det store lyse arbeidsrommet hans. Bøker og dokumenter lå der bunkevis.

«Det er helt andre saker som nå opptar meg. Jeg har nemlig gjenopptatt et vitenskapelig verk jeg som 30-åring påbegynte. Da jeg var blottende ung var jeg rasjonalist og trodde ikke på et liv etter døden. Men så hadde jeg en aften en mektig opplevelse på en kirkegård på mitt hjemsted, et budskap fra en annen verden som omstyrtet alle mine tankebygninger. Det ble til at jeg som selv hadde vært en tviler bestemte meg for å nå andre tvilere. Men ikke ved den vanlige troens veg; der lå ikke min oppgave. Nei, jeg ville forsøke gjennom kjennsgjerninger å påvise at der må være en skaper bak det hele og et liv som fortsetter etter at legemet er dødt. Jeg er også opptatt av de nyeste oppdagelser, f. eks. de som er gjort innen kjemien og hvor det er ført bevis for at der bak stoffet finnes en intelligent som

dirigerer alt.»

Samtalen med professor dr. Aall den gang ble lang og givende, og like før jeg gikk fra ham minnet han meg på at det var fra det norske storting, i 1890 og senere i '97, at tanken om opprettelsen av en internasjonal voldgiftsdomstol utgikk, med en henvendelse til daværende kong Oscar om å anbefale den. Norge gikk altså i spissen når det gjaldt tanken om fredelig løsning av internasjonale konflikter. Selv holdt Aall inspirert av voldgiftstanken, sitt første foredrag om verdensfreden i det danske studentsamfunn og i dansk leseforening for kvinner i 1901.»

Nå som vi nettopp har hatt påske minnes jeg et vakkert dikt professor dr. Hermann Harris Aall skrev for mange, mange år siden. Det het «Fra Palmesøndag til langfredag.

Diktet gir oss et bilde ikke bare av ham som det handler om, men også av de tanker som gjennom et langt liv opptok Herman Harris Aall. Lidelsens problem, åndens seier over materien, veien mot stjernene.

Videnskapsmannen, mennesket og kampfellen, professor dr. Herman Harris Aall, døde noen år etter mitt besøk hos ham.

Hvor finnes hans utallige manuskripter? Thea Olsen

Stadig flere «støtteannonsører»

Ved siden av de gamle trofaste bidragsytere som har støttet oss i mange år, kommer det stadig nye til. Dette gjør at vi for øyeblikket har liggende 150—200 «støtteannonser» som det ikke er kvittert for. Vi ber derfor om fortsatt tålmodighet — kvitteringene vil komme i tur og rekkefølge.

Denne gang sier vi vår beste takk for 50 bidrag på tilsammen kr. 5 055,—.

«STØTTEANNONSER»

fra «Folk og Land»s venner.

Takk for følgende bidrag:

B., Dverberg 100,—	V., Trondheim 50,—	H., Stavanger 60,—	S., Gran 60,—	O., Drøbak 60,—
K., Moldjord 100,—	O., Kvanne 120,—	O., Sandnes 260,—	M., Kolbu 160,—	J., Askim 50,—
D., Vassdalsvik 100,—	E., Åndalsnes 100,—	B., Kristiansand 60,—	H., Kapp 160,—	E., Gressvik 150,—
K., Mo 60,—	M., Langevåg 390,—	G., Kristiansand 60,—	E., Bøverdalen 60,—	R., Rolvsøy 60,—
B., Namsos 60,—	T., Lærdal 60,—	Lørdagstreffen, Kr.sand 230,—	J., Ø. Rendal 60,—	Ø. M., Oslo 300,—
T., Steinkjer 60,—	T., Nesttun 50,—	M., Arendal 60,—	S., Tangen 60,—	G. C. P., Oslo 50,—
O., Hegra 60,—	J., Etne 160,—	M., Skoger 50,—	A., Kirkenær 160,—	A. T., Oslo 110,—
		M., Drammen 60,—	H., Årnes 60,—	L. H., Oslo 50,—
		L., Ål 60,—	R., Hosle 60,—	C. L., Oslo 60,—
		W., Dokka 60,—	H. K. Schaanning, Jar 50,—	S. R., Oslo 50,—
		E., Dokka 60,—	J., Høvik 75,—	T. Ø., Oslo 500,—
		B., Røykenvik 60,—	J., Asker 60,—	V. H., Oslo 50,—

Endret syn?

Det er de underligste ting som kommer på trykk, som f. eks. følgende i «Økonomisk Rapport» nr. 4/79:

«Naziorganet Folk og Land snubler videre. Nå også med kraftige angrep på Kaci Kullman Five for hennes syn på abort. Bladet ser fru Fives syn som det aller farligste angrep man kan tenke seg mot «samfunnets grunnsette, den trygge og sikre kjernefamilien.»

Jaja. Også i den leir er synet på de sanne verdier i samfunnet blitt endret over tid.»

Så uvitende kan man altså være.

Vi minner bare om at i et propagandaprogram for fri abort i TV nylig viste man et utklipp fra NS-kvinnenes organ «Heim og ætt» for å bevise at motstanden mot å drepe barn i mors liv er en «fascistisk» idé. Vi skammer oss da heller ikke for å erkjenne at motstand mot det som dengang ble kalt *abortus provocatus* var en viktig sak for oss helt fra NS ble stiftet i 1933.

Så hvis noen har endret syn på dette punkt, så er det ihvertfall ikke vi.

Politisk hevnakt

«Og hva fikk Jens Bjørneboe bakevirkende kraft. ilhørighet til høre da han i romanen «Under et lovlig politisk parti ble krien hårdere himmel» tok for seg landssvikoppgjørets 50.000 båt-lagte og fengslede? Han hevdet at oppgjøret var en politisk hevn-akt. Landssvikloven ble gitt til-

et lovlig politisk parti ble krialiserert. — og kraftige røster forsøkte å tillegge Jens Bjørneboe nazistiske sympatier.»

Kjell Vesje
i Dagbladet (9/4)

Jubileumsaksjon for «Folk og Land»

500 nye helårsabonnenter på «Folk og Land». Det skal være lesernes jubileumsgave til INO, når instituttet i oktober feirer 30-årsdagen for den organiserte virksomhet.

En av våre veteran-kjempere, Per Dahlen har tatt initiativet til gaven, som er et tiltak uavhengig av støtteannonsene.

Allerede nå opfordres leserne til et skippertak for verving av nye abonnenter der det finnes muligheter, eller selv å spandere abonnement på avisen til venner og slektninger rundt omkring i landet. Om ønskes kan et beløp tilsvarende abonnementskontingenten sendes gave-

komitéen, som selv vil finne frem til folk som trenger «Folk og Land».

Initiativtakerne gjør oppmerksom på at alle navn i forbindelse med vervekampanjen blir holdt utenfor spaltene, og avisen kommer ikke under noen omstendigheter til å oppgi givernes navn til de som måtte motta gaveabonnementer.

Som en oppmuntring vil ververne bli belønnet med hyggelige premier. Alle som verver minst to abonnenter får bokpakker, og de aller beste får en spesiell overraskelse.

Studer annonsen i månedens nummer, og gjør din innsats!

Sovjet-Grønland?

I forbindelse med folkeavstemningen på Grønland for en tid siden, der avstemningstemaet var graden av uavhengighet i forholdet til Danmark, var Sovjetunionen ute for å mele sin egen kake. Hvis grønlanderne sier seg løs fra Danmark, er

Kremlherrene villig til å gi dem en moderne flåte av fiskefartøyer, anlegg for bearbeidelse av fisken og hjelp til utbygging av havner. Hvor mange sovjetiske «teknikere» og «rådgivere» som skulle følge med på lasset, sies det visstnok ikke noe om.

KYSTENS KRIGSSEILERE - HVOR ER DET BLITT AV TAKKEN TIL DEM?

Sjøfolk i alliert tjeneste under krigen har fått sin velfortjente heder. Enhver nordmann ser med respekt på deres innsats, som krevde manns mot og styrke.

En annen gruppe sjøfolk er derimot glemt, selv om også den utviste en taperhet og offervilje som vår penn ikke evner å gi uttrykk for.

Det er de sjøens folk som under hele okkupasjonen gjorde sin gjerning ombord på kystruten og på de små fjordabåter. Kvinner og menn som ikke bare øvde sin plikt i pakt med de beste sjømannstradisjoner i folket vårt, men som også personifiserte alle nasjonens beste egenskaper.

Hver morgen losset og lastet de skipene våre med livsviktige varer til nordmenn som sto uten andre transportmidler. Hver ankomst var en livets seier, hver avgang en seilas mot ukjent havn. Enhver ombord gjorde sitt arbeide som i vakreste fredstid.

Lugarpikene ordnet køyene, restauratøren sine forsyninger og postmennene ombord sorterte de utallige pakker og brev, mer etterlengtet av mottakerne enn noensinne tidligere. Tenkte de på om denne reise muligens kunne bli deres siste? Selvfølgelig gjorde de det, men gjennom sitt vante arbeide behersket de den angst som lå og gnaget i underbevisstheten. Det er denne plikt-følelse, denne ansvarsfølelse som må bevege enhver av oss.

Vi andre gikk til våre kontorer, fabrikker eller til gardsarbeidet, mens disse hver dag seilte ut under en kanskje skyfri himmel mot et stormsenter som ingen barometer varslet.

Svært mange av våre kyst- og fjordabåter gikk tapt under okkupasjonen. Uten militære årsaker ble de senket av allierte fly. Hundreder av nordmenn ble drept av maskingeværild eller møtte drukningsdøden i norske fjorder. Uskyldige landsens kvinner og menn. Passasjerer og mannskaper.

De eldre av oss kjenner den sitrende, angstfulle spenning som griper en befolkning umiddelbart etter en flyalarm. Ingen kjenner dødens høst, enhver søker sin tilflukt hvor best den er å finne.

Forestill deg da hva et skips besetning og passasjerer må føle når de ser en bølge angrepsfly komme seilende i lav høyde mot seg. Forestill deg angsten og fortvilelsen ombord når dette lille faste punktet på sjøen, denne lille verden av et samfunn, blir målet for et konsentrert angrep av disse fly. Forestill deg hvorledes en mor speider rundt seg for best mulig å søke beskyttelse for sitt barn. Men hvilken beskyttelse kan et slikt begrenset skipsområde gi mot en bombefulltreffer. Hvilken sum av pinefull lidelse og angst rummer ikke det skip som vergeløst kastes inn i en slik dødens tyfon.

Mannskapene på våre kyst- og fjordabåter under okkupasjo-

nen kjente først og fremst plikten overfor de passasjerer som var gitt i deres varetekt. Offiserene sto på broen til de konstaterte at angrepet skulle iverksettes, og de forlot den ikke før siste kommandoer hadde rukket maskinen. De søkte ikke beskyttelse før passasjerene var sikret så godt som overhodet mulig.

Hundreder tusener nordmenn som under okkupasjonen var avhengige av kystruten og fjordabåtene våre sendte den gang en varm takk til disse sjøens folk, som nok hver dag følte at vi fulgte dem på deres ferd med tanker og i dype bønner.

Men etter okkupasjonen? Hvordan gikk det da? Hvor ble det av kravene om at også disse sjøens kvinner og menn måtte ytes samme påskjønnelse som uteseilerne fikk?

I norske bind om sjøkrigens historie nevnes de ikke med ett ord, og Krigsseilerforbundet regner ikke med denne kategori helter.

Kanskje forbundets tidsskrift, «Krigsseileren», kan forklare oss grunnen?

INO

Institutt for norsk okkupasjonshistorie

Boks 924 - Sentrum, Oslo 1

Kontortid:

Mandag kl. 1000—1400

Tirsdag kl. 1000—1400

Onsdag kl. 1800—2100

Kontor:

Enerhaugsplassen 4,

Oslo 6

Tlf.: (02) 19 06 71

Overvåking på Oslos restauranter

Statens overvåkingstjeneste har fått sin kommunale filial. Det er Oslo kommune som har opprettet den, og i første rekke er det serveringsstedene som skal overvåkes.

I et nettopp utsendt rundskriv blir kommunalt ansatte funksjonærer tilbudt ekstrajobber med befarings og kontroll av restauranter, hvorefter de skal avgi skriftlig rapport om de observasjoner som er registrert.

Det må bli høyst ettertraktete jobber, etter som det hittil bare har vært Vinmonopolets og bevillingskontorets faste inspektører som har kunnet oppleve «det søte liv» på Oslo-restaurantene uten innhugg i deres personlige husholdningsbudsjett.

Nå skal altså et stort antall

lykkelig utvalgte kommunefunksjonærer få oppleve det samme, og dertil få høy timebetaling for det.

Innen restaurantnæringen finnes det idag en jungel av bestemmelser, som selv fagfolk har vansker med å tolke. De omfatter ikke bare utskjenkingen som er infløkt nok, å vurdere, men også helserådets nett av vedtak, prisnemndas bestemmelser og ikke minst de politimessige forordninger.

Uansett befarings målsetting krever den innsikt i restaurantforhold, og vi finner det høyst betenkelig at personer uten utdannelse og forutsetninger for oppgaven skal få anledning å opptre som agenter for

(Forts. side 7)

FOLK^{og}LAND

All post bes adressert til:

Postboks 7157 - Homansbyen, Oslo 3.

Kontoradresse: Enerhaugsplassen 4, Oslo 6. Tlf. (02) 19 06 71. Kontortid: Mandag kl. 10—14 og Tirsdag kl. 10—14 og onsdag kl. 18—21. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår. I nøytralt omslag: Tillegg kr. 5,— pr. halvår. Utenfor Skandinavia: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Bruk postgirokonto 5 16 45 04
Løssalg kr. 3,—

Annonsepris:
Kr. 0.70 pr. spaltemm. + MVA

Viking Boktrykkeri, Oslo